

trouwd te maken met de endodontische therapie volgens hedendaagse opvattingen. De opzet van de cursus zal zodanig zijn, dat de ochtend wordt besteed aan theorie, terwijl 's middags op fantoom een aantal endodontische verrichtingen zullen worden uitgevoerd.

Aan de orde komen:

- anatomische verhoudingen van pulpakamer en wortelkanalen met de daaraan aangepaste preparatietechnieken;
- het gebruik en misbruik van medicamenten in de endodontie;
- oorzaken en behandeling van pijnklachten;
- diagnostische hulpmiddelen;
- vulmaterialen en vultechnieken.

Er zal ruimschoots gelegenheid zijn om over genoemde onderwerpen te discussiëren.

Tijdens de eerste praktijkmiddag zullen een aantal openingsvormen worden geoefend, terwijl op de tweede middag een totale endodontische behandeling wordt uitgevoerd, volgens de in Nijmegen onderzochte methode.

De verwachting is, dat men na deelname aan deze cursus, wat meer vertrouwd is geraakt met enkele endodontische technieken. Bovendien zal men door een beter begrip van de achtergronden, voor de eigen praktijksituatie een optimale methode kunnen kiezen en bij de behandeling van pijnklachten met meer zekerheid kunnen ingrijpen.

De cursus staat open voor maximaal 10 deelnemers en wordt gehouden in het gebouw van de Subfaculteit Tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25 te Nijmegen. Aanvang dagelijks om 9.30 uur. Het cursusgeld bedraagt f 500,—.

Vierdaagse cursus 'Functiestoornissen van het kauwstelsel; een praktische benadering'

De vakgroep Gnathologie van de rijksuniversiteit te Utrecht organiseert, in samenwerking met de Commissie van Voorbereiding Postacademisch Onderwijs Tandheelkunde deze vierdaagse cursus. In deze cursus, die vooral voor de algemeen-practicus is bedoeld, komen aan de orde:

- occlusie, relatie en articulatie, theorie en praktijk;
- bouw en functie van het kauwstelsel;
- enige functiestoornissen van het kauwstelsel: de symptomen, hun etiologie, het onderzoek, de diagnostiek en de hierop aansluitende behandeling.

De verschillende aspecten worden vooral van de praktische kant benaderd. Naast voordrachten en demonstraties zal aan klinische oefeningen ruime aandacht worden besteed.

De cursus wordt gehouden op maandag 23, dinsdag 24 en woensdag 25 augustus 1982. De datum van de vierde dag zal in overleg met de cursisten worden bepaald.

De werktijden zijn van 9.00-17.00 uur. De cursus vindt plaats in het gebouw van de Subfaculteit Tandheelkunde van de rijksuniversiteit te Utrecht, Sorbonnelaan 16, de Uithof, Utrecht. Als docenten treden op: R. Buchner, L. W. Olthoff, J. J. de Pree, W. P. M. Savalle, M. H. Steenks en W. D. M. J. Touw.

Het aantal deelnemers voor deze cursus bedraagt maximaal 12. Het cursusgeld voor deze vierdaagse cursus is f 1.050,—.

Aanmelding voor beide cursussen kan geschieden door opgave aan het secretariaat van de Commissie van Voorbereiding Postacademisch Onderwijs Tandheelkunde, Biltstraat 439, 3572 AW Utrecht, tel. 030-328705.

NEDERLANDSE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNDE

Pensionering Mr. G. J. Kramer

Wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd heeft de heer Mr. G. J. Kramer, secretaris van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, per 1 juni 1982 zijn werkzaamheden beëindigd.

Op vrijdag 14 mei jl. heeft de heer Kramer tijdens een receptie afscheid genomen, bij welke gelegenheid hem de versierselen behorend bij zijn benoeming tot Officier in de orde van Oranjenassau werden uitgereikt.

De heer Kramer is opgevolgd door de heer Mr. R. P. C. Jennen.

HEALTH MANPOWER PLANNING

Europees symposium gehouden te Maastricht d.d. 14-17 april 1982

De bepaling van de behoefte aan mankracht staat momenteel binnen de tandheelkunde in het middelpunt van de belangstelling. Nog maar enkele maanden geleden werd de ministeriële Adviescommissie Opleiding Tandarts ingesteld, terwijl nog recenter een nota van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, waarin gewag werd gemaakt van vermindering van het aantal opleidingsplaatsen en een centraal geregeld vestigingsbeleid, de landelijke dagbladders haalde.

Van 14 tot en met 17 april werd te Maastricht aan deze thematiek een meer op de algemene gezondheidszorg afgestemd symposium gewijd. Centraal stonden daarbij de methoden en strategieën die gebruikt kunnen worden om te komen tot een verantwoorde afstemming van vraag en aanbod van artsen en andere (para-)medici.

Het symposium dat in de eerste plaats bestemd was voor beleidsmakers met betrekking tot medische 'manpower planning' werd bezocht door 150 deelnemers afkomstig uit bijna alle landen van West-Europa. Mevrouw M. Gardeniers-Berendsen, minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, verrichtte de opening. Oud-minister van Sociale Zaken, Dr. W. Albeda was een van de inleiders. Hij sprak over de internationale wetgeving en de effectiviteit van internationale richtlijnen ten aanzien van de arbeidsmarkt voor de verschillende EEG-lidstaten.

De vraag-en-aanbodproblematiek is namelijk geen eng nationaal probleem. Het is een Europe-

se aangelegenheid geworden sinds de lidstaten in verband met de EEG-richtlijnen (1976) onderling de artsdiploma's erkennen. Iedere arts van de ene lidstaat kan zich zonder restricties in de andere vestigen.

In totaal voerden 19 sprekers, waarvan 12 uit het buitenland, het woord. Ingegaan werd onder meer op de invloed die verschillende systemen van gezondheidszorg en opleiding hebben op de 'manpower planning' (genationaliseerd versus particulier initiatief e.d.).

In een aantal discussiegroepen met verschillende thema's konden de deelnemers onderling van gedachten wisselen. Aan de orde daarbij kwam o.a.: de verschuiving van algemene naar institutionele gezondheidszorg, de toegenomen specialisatie in de gezondheidszorg, de lange opleidingsduur van artsen, de balans tussen gezondheidszorg- en opleidingssysteem en de relatie tussen 'manpower planning' en individuele carrière-planning.

De rapportage over de discussies vond plaats tijdens de plenaire slotzitting en wel onder leiding van Prof. Alvin Tarloo, voorzitter van het adviserend comité voor de medische 'manpower planning' van de Amerikaanse regering.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1982

20-25 juli

Zesde congres International Association of Dentistry for the Handicapped (IADH), Toronto, Canada. Inl. secr. Ver. tot Bevordering der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten: E. L. Kool, Hulstlaan 105, 1702 VK Heerhugowaard.

26-29 augustus

Second International Congress on Hospital Dental Practice, Toronto, Canada. Inl. Dr. C. O. Munroe, 124 Edward Street, Toronto, Ontario, M5G 1G6, Canada.

27-29 augustus

8th Annual Meeting Association for Dental Education in Europe (A.D.E.E.), Hotel Ambassadeur, Bern, Zwitserland. Inl. Dr. R. Buchner, Sorbonnelaan 16, 3584 CA Utrecht.

7-9 september

Third European Conference of Teachers of Conservative Dentistry, Katholieke Universiteit, Philips van Leydenlaan 25, Nijmegen. Inl. mw. J. van Doorn-Moné, tel. 080-51 64 10.

10-11 september

19th Annual Meeting of the Continental European Division of the International Association for

Dental Research (CED/IADR), Münster, W.-Duitsland. Inl. Prof. Dr. Joh. Vahl, Klinik für ZMK-Krankheiten, Waldeyerstrasse 30, D-4400, Münster, W.-Duitsland.

16-19 september

6th Conference European Prosthodontic Association, Belgrado, Joegoslavië.

18 september

Najaarsvergadering Vlaamse Afdeling Kon. Belgische Vereniging voor Tandheelkunde, in samenwerking met de Vlaamse Werkgroep Belgische Stichting voor Gezonde Tand. Thema: 'Preventie'. Inl. H. Wellens, Tandartsenhuis, Jetse Laan 165, 1090 Brussel.

24 september

Cursus 'Parodontologie', georganiseerd door de Dr. G. J. van Hoytema Stichting, Gebouw B.B., Technische Hogeschool Twente.

1 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap, Jaarbeurs congres- en vergadercentrum, Utrecht.

10-16 oktober

70e Wereldjaarcongres F.D.I., Wenen, Oostenrijk. Inl. Dr. H. Bantleon, P.O. Box 35, A-1095, Wenen, Oostenrijk.

20 oktober

72e Jaarvergadering 'Het Ivoren Kruis', 'De Doelen', Rotterdam. Thema: 'De kindertandzorg', opgedragen aan mw. M. Muntendam-Ise-bree Moens (ere-voorzitter) in haar 100e levensjaar, Inl. J. Weevers, Hoogstraat 111, 3011 PL Rotterdam, tel. 010-12 66 50.

* 22-24 oktober

3e Internationaal Colloquium 'Orale rehabilitatie', International Study Group, Kongrespaleis,

Luik, België. Inl. secr. C.L.E.P.I.R.O., 21, rue Léon Mignon, B 4000 Luik, België.

* 23 oktober

Symposium 'Tandheelkundige radiologie', gebouw Medische Faculteit, Vrije Universiteit, Van der Boechorststraat 7, Amsterdam, Inl. telefonisch onder nummer 020-548 4410/4474. (Zie ook rubriek Binnenland.)

29-30 oktober

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Parodontologie, congrescentrum 'Koningshof', Veldhoven. Inl. J. A. H. Tromp, Ant. Deusinglaan 1, 9713 V Groningen, tel. 050-11 73 91

6-9 november

123rd Annual Session American Dental Association, Las Vegas, Nevada, V.S. Thema: 'Dentistry - A Caring Profession.' Inl. ADA, 211 East Chicago Avenue, Chicago, Ill. 60611, V.S.

12 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen te Amsterdam.

* 12 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Mondhygiënist. Inl. secr. Dennensteeg 3, 5481 XE Schijndel, tel. 04105-5445.

13 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen te Eindhoven.

20 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen te Zwolle.

22 november

Klinische avond voor tandartsen in het Tandheelkundig Instituut, Sorbonnelaan 16, Utrecht.

25-27 november

International Prosthodontic Symposium 'Restoration of the partially dentate mouth', British Dental Association, London.

11 december

Endodontische dag, Ned. Ver. voor Endodontologie.

17 december

Interfacultaire Stafdag medewerkers Prothetische Tandheelkunde, Tandheelkundig Instituut R.U., Sorbonnelaan 16, Utrecht-De Uithof.

1983

26-29 januari

1er Congrès Européen des Prothésistes Dentaires, Palais des Congrès, Porte Maillot, Parijs.

21-25 februari

9th Congress International Association of Dentistry for Children, Melbourne, Australië. Inl. mw. M. J. Jager-Visser, Hamakerlaan 28, 3571 ZG Utrecht (tel. 030-71 15 05).

10 maart

Voorjaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap.

11 maart

Voorjaarsvergadering Ned. Ver. voor Parodontologie, Universiteit van Amsterdam.

* 25 maart

Voorjaarsvergadering Ned. Ver. van Mondhygiënist. Inl. secr. Dennensteeg 3, 5481 XE Schijndel, tel. 04105-5445.

18-24 juni

The 6th International Congress of Dento-Maxillo-Facial Radiology, Utrecht. Inl. Prof. J. van Aken, Sorbonnelaan 16, 3508 TB Utrecht.

BLADVULLING

AANBEVELING VOEDINGSRAAD

Door de commissie 'Voeding en tandcariës' - in 1980 ingesteld door de Voedingsraad - is in maart van dit jaar het eerste deeladvies van het rapport 'Maatregelen ter bevordering van goede voedingsgewoonten' verschenen.

Daarin staat onderstaande aanbeveling te lezen:

De weg waarlangs een reductie van tandcariës bereikt kan worden, zal voor een belangrijk deel moeten lopen via gedragsverandering op het gebied van het gebruik van suikers. Voorlichting en onderwijs zijn hiervoor de aangewezen weg, ondersteund door wettelijke maatregelen op het terrein van de produktsamenstelling, de aanprijzing (reclame) en de produktinformatie.

Met betrekking tot de integratie van voedingsvoorlichting met andere preventieve gedragsmogelijkheden, zoals fluoridegebruik en mondhygiëne, heeft de commissie 'Tandbederf' het rapport 'Advies inzake bestrijding tandbederf' in voorbereiding.